

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ต่อการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมายในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงสำรวจ (Survey Research) ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนและระเบียบเกี่ยวกับการใช้และพกปืนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคาม
 2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานองค์การสหประชาชาติ เกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคาม
 3. เพื่อศึกษาระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายและมาตรฐานองค์การสหประชาชาติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
 4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคามต่อตัวบทกฎหมายและมาตรฐานองค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับการใช้อาวุธปืน
- การศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และการฝึกอบรมในเรื่องการใช้อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนและระเบียบเกี่ยวกับการพกและใช้อาวุธปืนของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนที่ 4 ความรู้เข้าใจในมาตรฐานองค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนของเจ้าพนักงานในการบังคับใช้กฎหมาย

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายในส่วนที่ 3 และมาตรฐานองค์การสหประชาชาติในส่วนที่ 4

โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้น จากกลุ่มตัวอย่างขนาด 100 ตัวอย่าง จากประชากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และศึกษาข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษา การอภิปรายผลวิจัย และนำเสนอข้อเสนอแนะเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.00 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.00 มีสถานภาพสมรสและยังอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รวมถึงไม่มีบุคคลที่อยู่ในความอุปการะ คิดเป็นร้อยละ 67.00 มีรายได้ต่อเดือน 20,001 - 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.00 มีภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 91.00 มีอายุราชการอยู่ในระหว่าง 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.00 และเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน คิดเป็นร้อยละ 79.00

ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และการฝึกอบรมในเรื่องการใช้อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสายปราบปรามหรือสายสืบสวนเป็นระยะเวลา น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 หลังจากสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนตำรวจแล้วเคยได้รับการศึกษาอบรมในส่วนของการใช้อาวุธปืน (ยุทธวิธีตำรวจพื้นฐาน, การฝึกยิงปืน) คิดเป็นร้อยละ 92.00 และระหว่างปฏิบัติหน้าที่เคยได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนคิดเป็นร้อยละ 69.00 ซึ่งจากประสบการณ์การปฏิบัติงานเคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบเลื่อนขั้นตำแหน่งเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ (1.5 หรือ 2 ขั้น) คิดเป็นร้อยละ 86.00 และในระหว่างปฏิบัติงานไม่เคยใช้อาวุธปืนในลักษณะของการยิงต่อสู้ คิดเป็นร้อยละ 58.00

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ และระเบียบเกี่ยวกับการพกและใช้อาวุธปืนของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวล ระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาและข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เข้าใจในมาตรฐานองค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับการใช้ อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่งานในการบังคับใช้กฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบทกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวรุปีนฯ และระเบียบเกี่ยวกับการพกและใช้อาวรุปีนของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีประมวลกฎหมายอาญาและประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 8.35$)

โดยเรื่องที่กลุ่มเป้าหมายไม่รู้มากที่สุด คือ เรื่องการพกพาอาวุธปืนส่วนตัวหรือของทางราชการเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ต้องได้รับอนุญาตจากสารวัตรหรือเทียบเท่าสารวัตร รองลงมาคือ ไม่ทราบว่าผู้บังคับบัญชาตำแหน่งสารวัตรหรือเทียบเท่าสารวัตรขึ้นไปสามารถอนุญาตให้

ผู้ได้บังคับบัญชาพกพาอาวุธปืนส่วนตัวหรือของทางราชการได้ภายในระยะเวลา 6 เดือน และกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานองค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับการใช้อาวุธปืนของเจ้าพนักงานในการบังคับใช้กฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 6.97$)

โดยข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือ ข้อที่ถามว่า ปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองหรือเหตุฉุกเฉินในสาธารณชน ถือเป็นข้อยกเว้นในการใช้อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ส่วนใหญ่ตอบถูกต้องซึ่งความจริงแล้ว เป็นคำตอบที่ผิด เพราะ ปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองหรือเหตุฉุกเฉินในสาธารณชน ไม่อาจถือเป็นข้อยกเว้นในการใช้อาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายได้ รองลงมาคือ คำถามที่ว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายพึงแสดงสถานภาพความเป็นเจ้าหน้าที่ของตนก่อนและส่งสัญญาณเตือนพอสมควรให้ผู้ที่จะถูกใช้อาวุธปืนได้ทราบก่อนว่าเจ้าหน้าที่มีความจำเป็นจะต้องใช้อาวุธปืน โดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ ทั้งสิ้น กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ตอบว่าถูกต้องซึ่งความจริงแล้ว เป็นคำตอบที่ผิด เพราะกรณีดังกล่าวมีข้อยกเว้น อยู่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่สามารถกระทำได้นั้นเนื่องจากโดยสถานการณ์ขณะนั้นมีความเสี่ยงต่อชีวิตหรืออันตรายที่ร้ายแรงต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่น หรือกรณีเป็นที่เห็นได้ชัดแจ้งว่ามิอาจทำเช่นนั้นได้

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายในส่วนที่ 3 และมาตรฐานองค์การสหประชาชาติในส่วนที่ 4

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายตามพระราชบัญญัติอาวรุปีนฯ และระเบียบเกี่ยวกับการพกและใช้อาวุธปืนของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลระเบียบการตำรวจ และมาตรฐานองค์การสหประชาชาติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$)

ซึ่งข้อที่ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก คือ เห็นด้วยกับเรื่องการขาดการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อบุคลากรฝ่ายปฏิบัติ กฎหมายมีลักษณะเป็นการจำกัดอำนาจของ เจ้าหน้าที่มากจนเกินไป หลักกฎหมายไม่สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้เพราะบาง

สถานการณ์อยู่นอกเหนือความควบคุม หากปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดแล้ว สังคม ส่วนรวมจะได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง หากปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดแล้วจะสามารถ ให้ความคุ้มครองต่อสิทธิมนุษยชนได้ การปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดจะเป็น หลักประกันว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะมีความปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย ในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเกิดเหตุการณ์ไม่สงบขึ้นในบ้านเมืองกฎหมายควรกำหนดมาตรฐานการใช้อาวุธปืนให้มี ความแตกต่างจากเหตุการณ์ปกติ เวลาไปทำกิจธุระส่วนตัว รู้สึกไม่มั่นใจในความปลอดภัยหาก ไม่ได้พกอาวุธปืนติดตัวไปด้วย

ส่วนข้อที่เห็นด้วยปานกลาง คือ หากมีอุปกรณ์อย่างอื่นที่มีประสิทธิภาพและมี อานุภาพเทียบเท่ากับอาวุธปืนรวมถึงสามารถลดอัตราการสูญเสียต่อชีวิตร่างกายได้ควรยกเลิก การใช้อาวุธปืนเสีย และ ในกรณีที่มีการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมาย สิ่งที่ลำบากที่สุด คือ การที่จะต้องติดต่อญาติหรือเพื่อนสนิทของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บได้ทราบเหตุโดยเร็วที่สุด ที่จะ ทำได้

เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ต่อการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมาย

เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคามกับ ความรู้ความเข้าใจต่อการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมายนั้น

อายุ การศึกษา สถานภาพครอบครัว บุคคลที่อยู่ในความอุปการะ และรายได้ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจต่อการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมาย

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจต่อการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมาย ของกลุ่มเป้าหมาย คือ ภาระหนี้สิน อาชญากรรม และชั้นยศ

นอกจากนั้นแล้ว คะแนนความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานองค์การสหประชาชาติต่อ การใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมายมีผลต่อความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายตาม พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ และระเบียบเกี่ยวกับการพกและใช้อาวุธปืนของตำรวจในการปฏิบัติ หน้าที่ตามประมวลระเบียบการตำรวจ

เท่ากับว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ และระเบียบเกี่ยวกับการพก และใช้อาวุธปืนของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลระเบียบการตำรวจในเกณฑ์ที่ดีเจ้าหน้าที่คนนั้นก็มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานองค์การสหประชาชาติต่อการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมายในเกณฑ์ที่ดีเช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาถึงความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคามต่อการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยทำการแจกแบบสอบถามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของงานป้องกันปราบปรามและงานสืบสวน ในสถานีตำรวจต่าง ๆ ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคามมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภายในอันได้แก่ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ และระเบียบเกี่ยวกับการพกและใช้อาวุธปืนของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลระเบียบการตำรวจประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ($\bar{x} = 8.35$) กว่ากฎหมายระหว่างประเทศ คือ มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 6.97$) เหตุผลที่เป็นเช่นนั้นผู้วิจัยมองว่า กฎหมายภายในประเทศเป็นเรื่องที่ใช้ในการปฏิบัติงานและใกล้ชิดตัวมากกว่ากฎหมายระหว่างประเทศ

นอกจากนั้นแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภายในประเทศอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็จะมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานองค์การสหประชาชาติดีเช่นกัน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคาม คือ อาวุธราชการ และชั้นยศ ภาระหนี้สิน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคามต่อการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรส่งเสริม การให้ความรู้เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายภายในที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน อันได้แก่ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ และระเบียบเกี่ยวกับ

การพกและใช้อาวุธปืนของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลระเบียบการตำรวจประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รวมถึงกฎหมายระหว่างประเทศ อันได้แก่ มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานให้มากขึ้น ซึ่งแม้ว่าผลที่ได้จากการวิจัยจะพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตจังหวัดมหาสารคามมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานยังคงมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในหลายเรื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเป็นผู้มีความรู้และปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

2. ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมีหรือใช้อาวุธปืนของเจ้าพนักงาน และถ้าเป็นไปได้ควรจัดหาอุปกรณ์อย่างอื่นที่มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่าอาวุธปืนมาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้อาวุธปืน อันเป็นการธำรงและรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และคงไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดอื่นอีก 10 จังหวัดของตำรวจภูธรภาค 4 ซึ่งจะต้องใช้อาวุธปืนในการบังคับใช้กฎหมาย จึงควรที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับ การวิจัยในครั้งนี่ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร